

معرفی کلمه کلیدی volatile

گاهی در برنامه هایی که برای سیستم های نهان توسعه داده می شود، یکی از حالات زیر رخ می دهد:

۱. برنامه یا کد نوشته شده با فعال کردن گزینه ی بهینه سازی کامپایلر ، دیگر پاسخ درستی نمی دهد.

۲. برنامه یا کد نوشته شده با فعال شدن وقفه ، دیگر پاسخ درستی نمی دهد.

۳. سیستم عامل در حالت ایزوله به درستی کار می کند ، اما با فعال شدن وظیفه ای به خصوص پاسخ مناسبی مشاهده نمی شود.

اگر یکی از حالات فوق رخ داده باشد، دلیل آن عدم استفاده از کلمه کلیدی volatile است.

متغیرهایی از نوع volatile متغیرهایی هستند که ممکن است مقدار آنها توسط یک پردازش خارجی تغییر یابد. این

پردازش می تواند وقوع یک وقفه، یا تغییر از طریق یک پردازش موازی باشد. کامپایلرهای زبان برنامه نویسی C++

اغلب از روش های بهینه سازی برای دستیابی به متغیرهای تعریف شده در طول برنامه استفاده می کنند. به عنوان مثال، آخرین تغییر هر متغیر در طول پردازش را به عنوان مقدار آن متغیر در نظر گرفته و اگر دستوری مقدار متغیر

را تغییر ندهد، همان مقدار نهایی را در پردازش مدنظر قرار می دهد. اما متغیرهایی از نوع volatile متغیرهایی

هستند که لزوماً از طریق پردازش جاری تغییر نمی کنند. بنابراین ممکن است مقدار آنها توسط پردازش دیگر یا یک

وقفه عوض شود، بدون آنکه کامپایلر متوجه باشد. برای جلوگیری از چنین خطایی، کلمه ی کلیدی volatile در

ابتدای تعریف متغیر استفاده می شود، تا کامپایلر عملیات بهینه سازی روی آن انجام نداده و در هر بار فراخوانی اسم

متغیر در طول برنامه، مقدار آن را از محل حافظه بخواند.

با یک متغیر معمولی، گام های برنامه ما تنها چیزهایی هستند که آن را تغییر می دهیم، بنابراین برای مثال اگر ۵ را از

یک متغیر بخوانیم و آن را تغییر ندهیم، هنوز مقدار متغیر ما ۵ است. از آنجا که کامپایلر ما هوشمند است ، زمانی

که می خواهیم از متغیر مجدداً استفاده کنیم ، لازم نیست که برنامه دوباره برگردد بلکه همان ۵ را به خاطر می

سپارد و به یاد می آورد. اما ممکن است سیستم اطلاعات را از دیسک به حافظه منتقل کند و اشتباه و صرفاً جهت

بهینه سازی یا بعضی موارد آتی ، متغیر ما را به ۵۰۰ تغییر دهد. بنابراین ما باید به کامپایلر بگوییم که هر بار ، مقدار

متغیر را دوباره چک کند. این کاری است که کلمه ی کلیدی volatile انجام می دهد.

به نوعی میتوانیم بگوییم که استفاده از volatile مثل یک pragma برای غیر فعال کردن بهینه سازی کامپایلر است

ولی اگر بخواهیم خیلی واضح تر بگوییم ، volatile به کامپایلر ما اعلام می کند که:

"مقدار متغیر ما ممکنه خارج از روال عادی برنامه - که تو ازش خبر داری - تغییر کنه، پس حواستو جمع کن و هر وقت

هم قرار شد ازش استفاده کنی یک بار مقدارش رو بخون - فرض رو بر این بگیر که مقدارش تغییر کرده-."

در این صورت کامپایلر هر جا این متغیر را می بیند بر رویش بهینه سازی انجام نمی دهد و اینطور در نظر می گیرد که،

از جایی دیگر ممکن است مقدارش را تغییر داده باشند.

به طور کلی در کد ها و برنامه هایی که برای سیستم ها نهان توسعه داده می شوند ، بایستی متغیر ها مرتبط با موارد زیر از نوع volatile تعریف شود:

۱. استفاده از رجیستر های جانبی در نگاشت حافظه.

۲. استفاده از متغیر های عمومی که توسط زیر برنامه های وقفه تغییر می کنند.

۳. استفاده از متغیر های عمومی که در دسترس سیستم های چند وظیفه ای با چند هسته ی پردازنده هستند.

نکته قابل توجه اینکه ، دستور volatile هیچ فضایی از حافظه اشغال نمی کند، بلکه نحوه ترجمه برنامه نوشته شده توسط کامپایلر را اصلاح و تغییر می دهد.

امیر مهدی مختاری (۹۸۳۱۱۴۳)

Resources:

1. <https://barrgroup.com/embedded-systems/how-to/c-volatile-keyword>
2. <https://www.embedded.com/introduction-to-the-volatile-keyword/>
3. <https://www.geeksforgeeks.org/understanding-volatile-qualifier-in-c/>
4. <https://www.geeksforgeeks.org/understanding-volatile-qualifier-c-set-1-introduction/>
5. <https://www.drdobbs.com/cpp/volatile-the-multithreaded-programmers-b/184403766>
6. <https://www.tutorialspoint.com/What-does-the-volatile-keyword-mean-in-Cplusplus>
7. <https://stackoverflow.com/questions/30472561/volatile-keyword-in-microcontrollers>
8. <https://en.cppreference.com/w/cpp/language/cv>
9. <https://softwareengineering.stackexchange.com/questions/307128/what-does-it-mean-to-declare-a-volatile-variable>